

VILOPRIU

Intervenció de José Montilla
23 d'agost de 2007

Com l'estiu passat, celebro poder compartir unes hores amb vosaltres i tenir l'oportunitat d'escoltar alguns dels nostres companys i de dirigir-vos unes paraules. Ha transcorregut un any, intens, en el que el món ha vist confirmar-se tres realitats d'enorme abast:

- 1) el desordre polític a l'Orient pròxim i mitjà;
- 2) les dificultats per reduir els desequilibris globals que Nacions Unides ha identificat amb els Objectius del Mil·leni;
- 3) i una presa de consciència ineludible sobre el canvi climàtic.

En un àmbit més pròxim, a Europa, s'han donat les primeres passes per superar una paràlisi molt negativa per a ella mateixa i per a l'equilibri global.

A Espanya hem assolit notables avanços socials –com la llei d'atenció a la dependència-; l'ampliació efectiva dels drets derivats de lleis com la que promou la igualtat de gènere; i la consolidació d'un notable dinamisme econòmic.

Aquests fets positius, però, han conviscut amb l'estruncament de les esperances d'un final de la violència al País Basc i a tota Espanya; i amb l'estratègia de crispació i de instrumentalització política de les institucions per part del PP.

Aquest ha estat sens dubte un any intens a Catalunya. Les nostres dinàmiques específiques han estat guiades per tres vectors fonamentals, un cop celebrades les eleccions del dia de Tots Sants:

1. El primer d'aquests vectors ha estat la constitució d'**una nova majoria de progrés, al Parlament i al govern de Catalunya, que els socialistes hem tornat a encapçalar.**

Des d'aquesta nova majoria, en poc més de mig any:

- a. Hem impulsat **una manera d'actuar** des de la serietat i el realisme. Des del rigor i l'autoexigència.
- b. El nou govern ha dissenyat un full de ruta per a aquesta legislatura, que s'expressa en el **Pla de Govern**, per respondre al compromís de progrés i enfortiment de **Catalunya**. És un Pla ambiciós que se sustenta en una programació pressupostària exigent que prima el manteniment d'un elevat nivell inversor i marca l'accent a les polítiques amb contingut social.
- c. I en tercer lloc, com a President, he ofert a totes les forces polítiques i socials acordar **quatre pactes nacionals** sobre aspectes decisius per al

futur del país: l'habitatge, la immigració, la innovació i les infraestructures. Aquest pactes expressen una manera d'entendre l'acció política, i una voluntat de diàleg i d'acord que reclama la implicació responsable de tots els agents, econòmics i socials.

2. El segon gran vector que ha impulsat la política al nostre país ha estat el **desplegament del nou Estatut.**

Al llarg d'aquest mesos s'ha fet patent la necessitat i la importància del nou Estatut. No anàvem darrere d'una entelèquia, sinó que preteníem millors eines per donar resposta efectiva a les preocupacions fonamentals de la societat catalana.

La garantia d'un nivell d'inversió suficient, la capacitat de gestionar des de la proximitat serveis o infraestructures bàsiques o la millora del finançament, són aspectes concrets i rellevants del nou Estatut. Aleshores ho reclamàvem i ara es obvi que aquella reclamació ha pres tot el sentit.

Els trets més notables dels primers avenços del desplegament ja els coneixeu:

- a. Hem posat en marxa les tres comissions bilaterals amb l'Estat i la Comissió d'Impuls i Seguiment de l'Estatut.
- b. Hem aprovat la Llei de l'Agència Tributaria Catalana, i hem enviat al parlament el projecte de llei de Consell de Garanties Estatutàries.
- c. Hem acordat les primeres transferències de competències (gestió del litoral, gestió de la seguretat privada), hem tancat alguns temes històrics pendents com el traspàs de l'Hospital Clínic; i hem creat ponències i fixat calendari per la negociació d'altres temes rellevants com la transferència dels serveis ferroviaris de rodalies. (Després em tornaré a referir a les rodalies i les infraestructures)

Certament el balanç no pot ser definitiu perquè encara estem en una fase incipient del procés de desplegament, però hem obert un camí que permetrà obtenir un molt bon resultat.

He dit **fase incipient** a consciència. Perquè no tothom és prou sincer o prou honest parlant del desplegament de l'Estatut:

Una norma d'aquesta envergadura no es desplegarà en un any, ni en quatre. I alguns dels qui més critiquen una suposada lentitud, haurien de ser més prudents i més honestos en les seves valoracions.

Perquè un dels errors comesos per bona part de la classe política catalana els darrers anys ha estat, probablement, la generació conscientment excessiva d'expectatives.

No es pot confondre la manifestació d'una necessària ambició amb la generació gratuïta d'expectatives. Perquè després venen les desil·lusions, el desencís i la frustració. (Després tornaré sobre aquest tema. Ara reprenc el fil.)

3. El darrer vector que ha caracteritzat el darrer curs polític han estat **les vuitenes eleccions municipals** a Catalunya. Unes eleccions que hem tornat a guanyar els socialistes.

Hem estat un cop més la força majoritària, però crec que cal anotar com a necessàries algunes reflexions:

- Primera: **el descens general de la participació**, que als socialistes ens ha afectat especialment a les zones urbanes. De l'anàlisi local i general se'n deriven consideracions que reclamen, sens dubte, noves actituds, formes i continguts a l'acció política.
- En segon lloc, **els resultats i la capacitat de generar aliances** locals han estat claus per recuperar governs, com el de Tarragona, i ampliar, en termes generals, la nostra implantació territorial.
- En tercer lloc: Al llarg d'aquest darrer any, el govern ha reafirmat el seu **compromís amb els governs locals**: a través de la millora del seu finançament incondicionat, o amb la quarta convocatòria per a projectes acollits a la Llei de Barris, i avançant decisivament en projectes compartits amb els municipis, en el terreny sanitari, social o educatiu.

Penso que aquests són alguns dels trets fonamentals del que ha estat la nostra realitat política el passat curs. Però avui volia també compartir amb vosaltres una reflexió sobre el moment present i sobre els reptes del futur immediat.

EL MOMENT PRESENT

Pel que fa al moment present, en els darrers mesos s'ha anat estenent a la societat catalana un clima de contrarietat i enuig causat per una acumulació inusual d'incidències i problemes en les infraestructures.

A finals de juliol es va produir una greu avaria en el subministrament elèctric a Barcelona, que es va sumar a les incidències a Rodalies, i a les que es van afegir problemes en l'operació sortida de vacances, especialment en algunes autopistes.

El Govern ha estat i està treballant, en primer lloc, perquè els ciutadans de tot Catalunya pateixin el mínim aquests problemes. Aquesta és la nostra primera i principal obligació quan es produeix un problema.

I dic de tot Catalunya perquè, si bé és cert que els efectes de l'apagada de finals de juliol o dels incidents de la xarxa de rodalies estan afectant sobretot els ciutadans de Barcelona i la regió metropolitana, tot el país ha de disposar d'infraestructures de qualitat al seu abast.

I sovint passa que per una simple qüestió de quantitat, els mateixos problemes sembla que no existeixin perquè no tenen el ressò mediàtic.

El diagnòstic, per una vegada, em penso que és compartit: **Catalunya està pagant, ara, les conseqüències d'anys d'inversió insuficient**; d'anys de desatenció en la definició, programació, projecció i execució d'infraestructures.

Denunciar això no vol dir, en absolut, que pretenguem defugir les responsabilitats que, com a governants, ens pertoca assumir davant els ciutadans. No les hem defugit. Al contrari. Hem estat on calia estar, en tot moment. No pas fent de telepredicadors, certament, sinó fent feina. Treballant.

S'ha debatut molt, aquests dies, sobre les causes i les responsabilitats polítiques per aquests anys de desatenció. No vull pas insistir-hi més del que és necessari. Però sí que crec que cal deixar clares algunes consideracions:

Primera.- Hem de reconèixer que ara paguem massa anys de governs passats (*i no em refereixo al darrer govern, que ningú no busqui tres peus al gat*). Massa anys de governs anteriors, dic, **més obsessionats pel debat sobre la identitat que no pas pel debat sobre el país real** i la definició estratègica de les infraestructures necessàries per donar resposta a les exigències d'aquesta realitat. Massa anys amb el recurs fàcil de carregar tots els problemes als altres.

Segona consideració.- D'uns anys ençà, s'ha fet el diagnòstic real i s'ha començat a actuar. Mai com en l'anterior legislatura s'havia planificat tant en tan poc temps. Les infraestructures estan identificades i dissenyades. I s'estan executant.

És tard? Probablement sí. I això comporta problemes afegits, perquè el nostre país està creixent, en tots els ordres.

S'està actuant i, tot i que amb més incomoditats que les que hauríem hagut de patir si s'hagués planificat a temps, les solucions arribaran.

I no parlo només de les infraestructures viàries o ferroviàries: les telecomunicacions, l'energia, la immigració, l'accés a l'habitatge, l'educació també pateixen una situació que podríem definir com de crisi de creixement.

Alguns polítics diuen que Catalunya viu una crisi d'identitat. Jo crec que més aviat estan traslladant la desorientació del seu projecte polític al conjunt de la societat.

Altres, alguns opinadors, insisteixen cada dia en que ens trobem en una pretesa etapa de decadència de Catalunya que, hi ha fins i tot qui situa el seu començament cap a finals del anys vuitanta.

Jo no ho crec pas que Catalunya estigui en decadència o que tingui una crisi d'identitat.

Catalunya, a més del dèficit històric d'inversió en infraestructures, té problemes com tota societat avançada. Però crec que aquests els té més aguts, sobretot perquè pateix una **crisi de creixement**. Perquè la nostra és una societat en creixement, sana, vigorosa i amb empenta. I superarà aquesta crisi de creixement. N'estic convençut.

Tercera consideració: Des del dia que vaig prendre possessió he parlat d'exigència i de fermesa. Fins a fer-me pesat. Avui hi torno: hem de començar per l'autoexigència, que és una màxima present en tot moment al govern de Catalunya.

I hem de seguir per l'exigència davant el govern central, davant les companyies i empreses que presten serveis públics a Catalunya.

I també hem de saber aprendre dels errors i treure'n les lliçons adequades.

Els ciutadans comprenen que hi hagi problemes si veuen els governants compromesos en la cerca de solucions, exigents amb ells mateixos, sincers a l'hora de donar explicacions. El que no perdonen –només faltaria!- és la frivolitat i l'oportunisme.

Estic convençut que havent-hi motius de preocupació i d'enuig, n'hi ha d'haver molts menys per al pessimisme: els problemes d'aquests darrers mesos s'aniran resolent en els mesos que venen; les obres de l'AVE s'acabaran i haurem guanyat una gran infraestructura; el servei de **rodalies** millorarà i l'any que ve assumirem el traspàs de la gestió; ben aviat tindrem sobre la taula propostes concretes per definir la participació de Catalunya en la gestió dels nostres **aeroports**; exigirem i aconseguirem l'acompliment del compromís d'**inversió en infraestructures que preveu l'Estatut**.

Si actuem així, Catalunya estarà en millors condicions per seguir avançant i per esdevenir una societat avançada, capaç d'oferir als seus ciutadans i ciutadanes, la seguretat i els incentius necessaris per garantir la seva llibertat i el seu progrés.

REPTES DE FUTUR

Us he dit també que us volia parlar de reptes de futur.

Cal ser conscients que Catalunya s'encara des de fa uns anys a noves realitats demogràfiques, socials, culturals i polítiques, que ja són presents entre nosaltres.

I aquestes noves realitats demanen noves respostes individuals i col·lectives. Unes respostes que no podem donar solament els socialistes, però que segur que no es poden donar sense nosaltres.

Penso que les respostes haurien d'avançar al menys en tres grans eixos o qüestions que ens afecten col·lectivament.

1. Primer, recuperar la política. La seva devaluació continuada pot acabar soscavant la qualitat de la nostra democràcia.

Hi ha símptomes evidents del problema: abstenció electoral; escassa valoració social dels polítics; separació creixent entre l'agenda política i l'agenda ciutadana; una creixent mediatització, simplificació i banalització dels missatges polítics.

Crec que la resposta al malestar amb la política és, precisament, més política.

Política de veritat. Política amb sentit, política de sentit, com la que sovint reclama Raimon Obiols.

Mai com ara la veritable acció política esdevé imprescindible per respondre a les inquietuds ciutadanes i als reptes col·lectius: les dificultats dels joves per emancipar-se; la manca d'una efectiva equitat de gènere; el impacte de la immigració sobre la convivència, l'eficàcia de les infraestructures bàsiques a què m'he referit abans, etc.

I en el terreny més global: el canvi climàtic i la preservació del medi ambient; els profunds desequilibris econòmics; la presència de la violència política, el terrorisme i la guerra.

Avui, més que mai, són necessàries respostes col·lectives. Davant de totes aquestes realitats **necessitem més política, no menys**. Una política que analitzi i enfronti els problemes d'avui, tenint en compte la visió del món d'avui, utilitzant el llenguatge d'avui. Per fer-se veritablement comprensible.

Una política

- Que es fonamenti en uns principis ètics sòlids.
- Que es construeixi des del coneixement proper de la realitat.
- Que s'autoexigeixi eficàcia; que se sustenti en l'efecte dels resultats obtinguts i no en l'efectisme d'aparador mediàtic
- Que sigui respectuosa amb els compromisos i que doni comptes.
- Curosa en l'ús dels recursos públics, transparent en els procediments i que exigeix eficiència.
- Coherent en el temps i oposada a l'oportunisme del moment.

Una política que no vol només interpretar la realitat sinó que, sobretot, vol transformar-la.

2. En segon lloc, els socialistes hem d'ambicionar liderar Catalunya i el catalanisme.

Un catalanisme sense complexos. Que se senti capaç d'aplegar i posar en valor les diverses veus i sensibilitats que, des de l'esquerra, treballen per transformar la nostra societat i pel progrés de Catalunya.

Un catalanisme conscient del seu trajecte històric, hereu dels seus millors valors.

Un catalanisme que s'identifica pel seu **caràcter integrador**, que es torna a posar a prova, ara, amb les noves migracions.

Que reivindica el **bon govern**: caracteritzat per la proximitat, la responsabilitat i la transparència.

Un catalanisme compromès amb la **construcció d'una Espanya oberta i respectuosa** de la seva diversitat.

I activament implicat en la **construcció europea**.

3. I Tercer cal continuar treballant per la justícia social i la igualtat d'oportunitats.

Per a que cada persona pugui construir el seu projecte de vida amb autonomia i llibertat.

La construcció d'aquesta concepció social de Catalunya ha de ser la nostra guia d'actuació a les institucions i el nostre compromís per a assolir una Catalunya plena que, socialment, es construeixi des de:

- **Uns serveis públics eficaços** i eficients que siguin motiu d'orgull i senyal d'identitat del país.
- Amb unes **infraestructures adequadament dimensionades** a les necessitats del país que proporcionin un servei de qualitat.
- Amb una **educació de primera qualitat** que ofereixi un elevat nivell general i que desenvolupi al màxim les capacitats individuals.
- Amb una **xarxa de protecció social** que atengui amb dignitat als més desfavorits.
- Impulsant forts mecanismes d'incentius socials i econòmics que valoritzin la **cultura del treball i l'esforç i enalteixi les virtuts de la cooperació social**.
- **Impulsant una ciutadania compromesa i responsable** en un compromís de convivència col·lectiva que sigui indestruïble de la voluntat de ser català.

Avançar en aquests tres grans eixos que us acabo d'assenyalar no es feina d'un any, ni d'una legislatura. Tampoc d'una persona ni d'un partit, només. És un repte del conjunt de la societat catalana.

Compto amb tots vosaltres, per fer-ho realitat.

Moltes gràcies.